

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în

Informatică și Tehnologii Informaționale

Vitalie Zavadschi

Curriculumul disciplinar
G.04.O.009 Tehnici de comunicare

Specialitatea: **61230 Rețele de calculatoare**
Calificarea: **Tehnician pentru rețele de calculatoare**

Chișinău, 2022

Curriculumul a fost elaborat în cadrul I.P.Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

Autori:

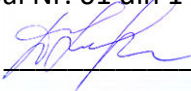
Dogaru Veronica, grad didactic întâi, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale;
Lupu Doina, grad didactic întâi, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

Adoptat în baza Planului de învățământ, aprobat prin OMEC Nr.950/22, din 29.09.2022:

Dogaru Veronica, grad didactic întâi, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale;
Lupu Doina, grad didactic întâi, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

Examinat la ședința catedrei Limba și literatura română

Proces verbal Nr. 01 din 14 septembrie 2022

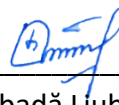
Șef catedră Lupu Doina

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

Proces verbal Nr. 01 din 14 septembrie 2022

Director adjunct

Obadă Liuba

Recenzenți:

1. S.A. MoldTelecom, or. Chișinău, str. bd. Ștefan cel Mare, 10
2. Starnet Soluții S.R.L, or. Chișinău, str. Columna, 170

Cuprins:

I. Preliminarii.....	4
II Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	4
III Competențe profesionale specifice disciplinei.....	5
IV Administrarea disciplinei	5
V Unitățile de învățare.....	6
VI Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII Studiu individual ghidat de profesor	7
VIII Lucrările practice recomandate	7
IX Sugestii metodologice	8
X Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	11
XII Resursele didactice recomandate elevilor.....	11

I. Preliminarii

Atenția insuficientă, acordată culturii comunicării în cadrul predării disciplinei Limba și literatura română, impune necesitatea includerii în programele educaționale a unui curs special, dedicat anume acestei direcții importante. Prezentul curs expune aspecte distinctive ale științelor comunicării, evidențiază variate tehnici de comunicare eficientă, propune activități practice, care au sarcina de a ridica nivelul de cultură a comunicării orale și scrise.

Cursul este organizat în baza celor trei elemente indispensabile procesului instructiv-educativ: Predare/Învățare/Evaluare și cuprinde teme teoretice cu referire la comunicare (tehnici, modalități, mijloace de comunicare etc.), activități practice (exerciții de elaborare, redactare, prezentare a comunicărilor orale și scrise), activități de evaluare, strategii didactice.

Subordonându-se competențelor de cultură generală, disciplina **Tehnici de comunicare** formează și dezvoltă capacitățile subiectului-vorbitor de a emite și a recepta mesaje, aparținând diverselor domenii ale științei și artei. În acest sens, cursul dat vizează un sistem de competențe specifice pentru realizarea unui spectru larg de acte comunicative, în corespundere cu normele limbii române literare, în variantă scrisă și orală.

Cursul își propune să-i învețe pe subiecții educaționali să vorbească și să scrie corect, logic, coerent, prin intermediul explicării, exemplificării, exersării variabilelor comunicării, prin sublinierea importanței factorilor de care depinde comunicarea, în scopul construirii unui mesaj eficient. În același timp, cursul **Tehnici de comunicare** îi va ajuta pe elevi să-și dezvolte competența de comunicare orală/scrisă în limba română, să însușească strategiile de comunicare eficientă în diverse circumstanțe, în plan personal și profesional, dar presupune a fi și un suport substanțial pentru studierea altor discipline, punctul tangențial fiind comunicarea didactică.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

John Dewey menționa: "Oamenii trăiesc în comunitate în virtutea lucrurilor pe care le au în comun, iar comunicarea este modalitatea prin care ei ajung să dețină în comun aceste lucruri. Comunicarea este un mod de a exista al comunității."

Comunicarea este modalitatea, prin intermediul căreia omul, ca ființă socială, își realizează totalitatea nevoilor și dorințelor, rezolvă probleme legate de un fapt concret de viață. În acest sens, este necesar ca fiecare individ uman să posede o anumită cultură a comunicării, ce nu se limitează doar la vorbire, dar implică gesturi, mimică, intonație, comportament etc. Cu alte cuvinte, cultura comunicării este o simbioză între inteligență (idee, raționament, argument – ce comunic), educație (norme de conduită verbală/nonverbală – cum comunic), acțiune (aplicabilitate în practică – când, unde, cui comunic).

Cursul **Tehnici de comunicare** pune la dispoziția elevilor o serie de cunoștințe, cu referire la conceptul de comunicare, parametri/funcții ale comunicării, niveluri de comunicare; un număr sporit de activități practice, având menirea de a forma abilitățile lor de comunicare ș.a.

Indiferent de domeniul profesional ales (tradițional/modern), comunicarea este fundamentul umanității, prin care o instituție, o întreprindere, societatea în ansamblul ei – se construiesc și se mențin, traversând numeroase procese și rețele de comunicare; iar cursul de față va constitui un pas înainte în direcția formării și creșterii profesionale a elevilor.

III.Competențe profesionale specifice disciplinei

Competențele de comunicare vizează domeniul educațional, domeniu în care elevul se află într-un context de instruire, prin valorile limbii și literaturii române, pentru a obține anumite cunoștințe sau deprinderi specifice, care să-i asigure o comunicare eficientă și afirmarea unei personalități de succes.

Competențele de comunicare:

1. **Competențe lingvistice propriu-zise:** competența lexicală, competența gramaticală, competența semantică, competența fonologică, competența ortografică, competența ortoepică;
2. **Competența sociolingvistică** edificată pe faptul asimilării indicatorilor pe care îi comportă limba:
 - relații sociale (salut, adresare, exclamații, luări de cuvânt);
 - etichetă verbală (reguli de politețe; pronume și substantive specifice);
 - discurs repetat (zicători, proverbe, frazeologisme, clișee, citate recunoscutibile în cultura dată);
 - registru de comunicare (oficial, neutru, neoficial, familiar, intim);
 - diferențe dialectale (teritoriale, sociale).
3. **Competența pragmatică:** cunoașterea de către elev a principiilor conform cărora mesajele sunt organizate, structurate, adaptate. Se manifestă în competența discursivă (ordonarea frazelor în secvențe cu scopul de a produce ansambluri; structurarea discursului) și în competența funcțională

Competența de comunicare în limba română ca limbă de instruire se regăsește în formula - competența de a comunica corect, coerent și argumentat în limba română, în situații reale ale vieții - și este susținută de competențele specifice ale altor materii, care își propun să formeze competența de a comunica într-un limbaj specific domeniului.

Competențe profesionale specifice:

CS1. Racordarea discursului la diverse situații de comunicare personală și publică, dovedind atitudine constructivă și bunăvoință.

CS2. Producerea textelor scrise de diferit tip și pe suporturi variate, manifestând comportament lingvistic autonom și originalitate.

CS3. Aplicarea normelor limbii române literare (gramaticale, ortografice, punctuaționale și stilistice) în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.

IV.Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică			
IV	60	40	-	20	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
I. Bazele comunicării	
1.1. Elaborarea unei comunicări orale pe o temă dată. 1.2. Realizarea unei dezbateri pe o temă de interes general. 1.3. Susținerea unei prezentări multimodale în fața unui public.	1. Definirea noțiunilor comunicare/cultură. Parametrii comunicării. Funcții ale comunicării 2. Tipuri de comunicare 3. Norme de etică în comunicarea orală. Eticheta verbală 4. Norme de logică ale comunicării orale 5. Norme de limbă ale comunicării orale 6. Aspecte psihologice ale comunicării. Conflicte de comunicare
II. Norme de ortografie, ortoepie, punctuație, stilistică	
3.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbale. 3.2. Rezolvarea cazurilor dificile de ortografiere. 3.3. Respectarea normelor în textele redactate în stiluri funcționale diferite.	1. Ortografia și ortoepia limbii române. Norme și principii. Semnele ortografice și de punctuație 2. Ortografierea cuvintelor compuse. Scrierea cu inițială majusculă 3. Depistarea și soluționarea problemelor de ortografie și ortoepie 4. Identificarea greșelilor constând în exprimarea deformată a realității din cauza punctuației inadecvate 5. Evitarea greșelilor constând în utilizarea unor forme morfologice eronate 6. Înlăturarea problemelor comunicării cu referire la încălcarea regulilor de acord 7. Fenomene lingvistice legate de exprimare 8. Diferențe dialectale (teritoriale, sociale)
III. Tehnici de comunicare în social media	
1.1. Elaborarea unei comunicări orale pe o temă dată. 1.2. Realizarea unei dezbateri pe o temă de interes general. 1.3. Susținerea unei prezentări multimodale în fața unui public. 2.1. Scrierea textelor metaliterare, reflexive, funcționale, imaginative în bază de algoritmi și scheme. 2.2. Respectarea rigorilor grafice la elaborarea textelor scrise.	1. Organizarea unei comunicări orale. Varietatea textelor aparținând comunicării orale 2. Tehnici eficiente de comunicare orală: alocuțiune, discurs, prezentare. Strategii de acumulare a ideilor prin brainstorming și brainriting 3. Comunicarea scrisă. Definirea noțiunii de text coerent. Componentele textului coerent 4. Redactarea unui text coerent tematic, incluzând citate, afirmații etc. 5. Texte aparținând diverselor stiluri funcționale 6. Textul publicistic. Analiza, elaborarea textului publicistic 7. Medialimbajul. Semne și coduri utilizate. Crearea "mitului" prin medialimbaj 8. Ponderea medialimbajului în societatea contemporană 9. Intertextualitatea și cultura comunicării

VI.Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				Ore de contact direct după locul de instruire			
		Total	Contact direct		Lucrul individual	I/I		I/A	
			IT	IP		IT	IP	IT	IP
1.	Bazele comunicării	28	20	-	8	-	-	20	-
2.	Norme de ortografie, ortoepie, punctuație, stilistică	12	8	-	6	-	-	8	-
3.	Tehnici de comunicare în social media	20	12	-	6	-	-	12	-
	Total	60	40	-	20	-	-	40	-

VII.Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiu individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
I.Bazele comunicării			
1.Comunicarea orală 2.Comunicarea persuasivă 3.Conceptul /comunicare/. Bariere în comunicare	Dialog Text argumentativ Sinteză (lucrare de cercetare științifică)	Interogare frontală Evaluare reciprocă	Săptămâna IV
II.Norme de ortografie, ortoepie, punctuație, stilistică			
1.Utilizarea semnelor de punctuație/ ortografice 2.Pleonasm/cacofonie/tautologie	Studiu de caz Colectare de fenomene lingvistice	Prezentare în grup Exemplificare/ exercițiu	Săptămâna VII
III.Tehnici de comunicare în social media			
1.Arta oratorică 2.Importanța referințelor, citatelor în textul propriu 3.influența Massmediei asupra opiniei publice 4.Rolul prezentărilor de produs/serviciu în cotidian	Discurs Eseu structurat Reportaj/interviu Prezentare/poster/album	Prezentare orală Producere text Observare (limbaj, comportament...) Prezentare orală	Săptămâna X

VIII.Lucrările practice recomandate

Până la finalizarea cursului **Tehnici de comunicare** elevii vor completa un portofoliu care va cuprinde un șir de lucrări (realizate pe parcurs):

- text epistolar;
- text argumentativ;
- colectare de fenomene lingvistice;

- eseu structurat;
- reportaj;
- interviu;
- discurs;
- material – suport pentru prezentare orală;
- sinteză (lucrare de cercetare);
- studiu de caz etc.

IX.Sugestii metodologice

Pe parcursul predării-învățării disciplinei ***Tehnici de comunicare*** se pot utiliza diverse metode și tehnici, care vor fi selectate de către profesor, ținându-se cont de specificul fiecărei teme, de contingentul de elevi, de etapele lecției.

Astfel la etapa ***Evocare*** se recomandă următoarele strategii didactice:

- eseu de 5 minute;
- brainstorming;
- freewriting;
- discuție dirijată;
- SINELG;
- știu/vreau să știu/am învățat etc.

La următoarea etapă – ***Realizarea sensului*** - se propun tehnicile și metodele:

- explicație;
- demonstrație;
- exemplificare;
- studiu de caz;
- problematizare;
- lucrul în grup;
- conversație euristică;
- învățare prin descoperire;
- mozaic etc.

La momentul ***Reflecție***:

- maraton de scriere;
- text argumentativ;
- P.R.E.S.;
- interogare frontală;
- joc de rol;
- comentariu;
- redactare reciprocă etc.

Înainte de a se propune o metodă sau o tehnică de lucru, elevii trebuie să fie familiarizați cu toți pașii pe care îi vor urma, pentru a evita neclaritățile și eșecul activității în sine. Dacă elevii cunosc deja algoritmul, profesorul le înaintează sarcina fără să explice. În așa mod, profesorului îi revine rolul de a dirija activitatea elevilor prin formularea sarcinii, alegerea formelor și strategiilor didactice, dozarea timpului, evaluarea și analiza rezultatelor.

X.Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesul didactic poate fi organizat eficient doar în prezența celor 3 componente fundamentale: *Predare/Învățare/Evaluare*, iar interdependența acestei triade este incontestabilă.

Astfel, evaluarea se realizează în mod curent, periodic și final, la fiecare etapă propunându-se și soluții de remediere a situației. Ea se poate organiza atât în formă scrisă, cât și orală, alternând metode tradiționale (dictări, teste, examen etc.) cu metode modernizate (proiect, portofoliu, lucrare de cercetare, observație sistematică a activității și comportamentului elevului etc.)

Evaluarea inițială, formativă, sumativă în cadrul IP CEITl poate fi desfășurată atât online, pe platforma Moodle, cât și valorificând formele tradiționale.

Evaluarea finală, examenul, se va desfășura tradițional (cu prezență fizică în sala de clasă) sau în format online pe platforma Moodle (bancă de itemi).

Nr.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Exercițiu rezolvat	• înțelegerea enunțului exercițiului; • corectitudinea formulării ipotezelor; • corectitudinea raționamentelor; • corectitudinea rezultatelor; • modul de prezentare a rezultatelor.
2.	Argumentare scrisă	• corespunderea formulărilor temei; • selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere cu tezele puse în discuție; • apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție; • utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare.
3.	Rezumat oral	• expune tematica lucrării în cauză; • utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării în cauză; • textul rezumatului este concis și structurat logic; • folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării; • respectă coeficientul de reducere a textului (1/3 din textul inițial)
4.	Studiu de caz	• corectitudinea interpretării studiului de caz propus; • calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • corectitudinea lingvistică a formulărilor; • rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului de caz analizat; • logica sumarului, • exactitatea rezultatelor și rigoarea probelor; • capacitatea de analiză și sinteză a documentelor, adaptarea conținutului;

Nr.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
		• originalitatea studiului, a formulării și a realizării; • personalizarea.
5.	Eseu structurat	• completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta; • corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta; • argumentare; • coerență logică a ideilor; • originalitatea, creativitatea, inovațiile; • aspectul general al eseului.
6.	Eseu nestructurat	• completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei respective; • corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei în cauză; • claritatea; • argumentarea; • coerența logică a ideilor; • originalitatea, creativitatea, inovațiile; • aspectul general al eseului.
7.	Proiect	• validitatea proiectului; • completitudinea proiectului; • elaborarea și structura proiectului – acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor; • calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate etc.; • creativitatea – gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei.

Relevând aceste momente, putem concluziona că evaluarea este o modalitate obiectivă de înregistrare a rezultatelor școlare, în baza cărora cei interesați își pot forma o judecată de valoare despre nivelul de performanță atins, dar și despre lacunele existente în instruire. Diverse forme și metode de evaluare se vor folosi în cadrul orelor destinate contactului direct cu elevii, dar și a studiului individual (ce va prezenta abilitățile elevilor de a se documenta, de a procesa informația, de a o expune corect, fluent, de a compara, analiza diverse fenomene, de a argumenta, a formula concluzii etc.); cursul finalizând cu examen.

Pe parcurs se recomandă să se pună accent pe dezvoltarea creativității elevilor, or rezolvarea unei probleme complexe necesită de la fiecare individ uman, bine instruit și educat, fluiditate (asociativitatea gândirii), flexibilitate (capacitatea elevilor de a se adapta la situații noi, de a găsi soluții), originalitate (capacitatea de a produce imagini, idei noi), sensibilitate (capacitatea de a reacționa afectiv), analiză/sinteză, organizare coerentă etc.; iar cursul *Tehnici de comunicare* își propune să prezinte aspecte ce ar contribui la cultivarea elementelor expuse mai sus.

XI Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru realizarea procesului de formare și dezvoltare a competențelor profesionale la disciplina **Tehnici de comunicare** este nevoie ca sala de curs să respecte următoarele cerințe:

- spațiul să permită ieșirea în față a elevilor pentru susținerea discursurilor, alocuțiunilor, prezentărilor etc.;
- să dispună de ecran special pentru utilizarea proiectorului;
- să fie dotat cu prize pentru utilizarea laptopului de către profesor și elevi;
- să aibă în dotație un flipchart;
- accesul în sala de lectură pentru organizarea orelor (dacă e necesar).

Materialele didactice utilizate de profesor la lecție să îndeplinească cerințele generale: claritate, vizibilitate, accesibilitate, utilitate etc., astfel încât să faciliteze instruirea elevilor în clasă.

În ceea ce privește suportul de curs, acesta trebuie să fie organizat pe unitățile de învățare și de conținut prevăzute în planul orientativ al disciplinei, să se țină cont de etapele unei lecții, să se prevadă temele pentru acasă ale elevilor și subiectele pentru evaluările preconizate – toate respectând principiul continuității.

XII Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată/procurată
1.	Bădău, Horia Mihai, <i>Tehnici de comunicare în social media</i> , Iași, Editura POLIROM, 2011.	Biblioteca CEITI / Biblioteca catedrei
2.	Bolboceanu, Aglaida, <i>Psihologia comunicării</i> , Chișinău, Editura Univers pedagogic, 2007	Biblioteca CEITI / Sala de lectură CEITI
3.	Cantemir, Grigore, Timciuc, Svetlana, <i>Cultura vorbirii</i> , Chișinău, Editura Arc, 2014	Sala de lectură CEITI / Biblioteca catedrei
4.	Cartaleanu, Tatiana, <i>Dictarea în școală</i> , Editura Arc, 2014	Sala de lectură CEITI / Biblioteca catedrei
5.	<i>Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație</i> , București, Editura Univers enciclopedic, 2004	Biblioteca CEITI / Sala de lectură CEITI
6.	<i>Învăț să fiu (auxiliar didactic pentru psihologi școlari, diriginți, profesori)</i> , Chișinău, ProDidactica, 2008	Sala de lectură CEITI / Sala de conferințe CEITI / Biblioteca catedrei
7.	Palii, Alexei, <i>Cultura comunicării</i> , Chișinău, Editura EPIGRAF, 2008	Biblioteca CEITI / Sala de lectură CEITI / Catedra
8.	Pânișoară, Ion Ovidiu, <i>Comunicarea eficientă</i> , Iași, Editura POLIROM, 2015.	Biblioteca CEITI / Sala de lectură CEITI
9.	Șchiopu, Constantin, Vâlcu-Șchiopu, Marcela, <i>Comunicarea: greșeli și soluții</i> , Chișinău, Editura TOCONO, 2014	Sala de lectură CEITI / Catedra
10.	Resurse online	www.dexonline.ro www.wikipedia.org www.intelepciune.ro